

**Wspólne Stanowisko Uczestników Konferencji
Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka i Izby Wydawców Prasy
w sprawie warunków ochrony konkurencji na rynku prasy lokalnej**

Kraków, 29 października 2009 r.

Uczestnicy Konferencji „Wolność słowa w prasie lokalnej. Prasa lokalna a normy ochrony konkurencji i pluralizm medialny”, odbywającej się w Krakowie 29 października 2009 r., pragną zwrócić powszechną uwagę na wielkie znaczenie, jakie dla budowy podstaw demokracji w Polsce ma prasa lokalna. Stała się ona dla mieszkańców miast i wsi podstawowym źródłem pozyskiwania informacji o najbliższym otoczeniu. Wypełnia również szereg funkcji: kulturowych, edukacyjnych i ekonomicznych, przyczyniając się do budowy w Polsce społeczeństwa obywatelskiego.

Jednym z najważniejszych zadań prasy lokalnej jest pełnienie społecznej kontroli nad poczynaniami władz lokalnych, prezentowanie jej sukcesów, wyjaśnianie problemów i tworzenie więzi społeczeństwa lokalnego z jego reprezentantami.

Aby jednak niezależna prasa lokalna mogła właściwie spełniać swe zadania, w szczególności ową funkcję społecznej kontroli administracji państwowej i samorządowej, nie powinna napotykać na przeszkody w działalności, będące skutkiem wydawania przez władze administracyjne i samorządowe periodyków, przypisujących sobie cechy i funkcje przynależne prasie.

Szczególną uwagę społeczeństwa oraz właściwych organów ustawodawczych i administracyjnych uczestnicy Konferencji pragną zwrócić na niewłaściwość i szkodliwość zjawiska polegającego na częstym występowaniu samorządów lokalnych w roli wydawców prasy.

Zdaniem uczestników Konferencji nie należy łączyć funkcji biuletynu informacyjnego – organu administracji z funkcją niezależnej prasy, której jednym z głównych zadań jest sprawowanie społecznej kontroli nad działaniami władz. Uzurpowanie sobie przez wydawców biuletynów samorządowych roli wydawców gazet, wiąże się niejednokrotnie z utrudnianiem dostępu do informacji dziennikarzom prasy niezależnej. Jest to podważanie fundamentalnej zasady wolności słowa i prawa obywateli do dostępu do informacji.

Poważne zastrzeżenia uczestników Konferencji budzi też łączenie przez wydawców pism samorządowych funkcji publicznych z działalnością gospodarczą. Korzystanie ze środków publicznych i prowadzenie działalności biznesowej rodzi liczne wątpliwości natury formalnej i etycznej a także zgodności z zasadami uczciwej konkurencji. Szczególnie pozyskiwanie reklam

przez „gazety” samorządowe od firm zależnych od władzy lokalnej sprzyja możliwości powstawania na lokalnych rynkach sytuacji korupcyjnych. Naraża ponadto samorządy na ostre konflikty z prasą niezależną, dla której przychody z reklam niejednokrotnie stanowią podstawę bytu ekonomicznego.

Uczestnicy Konferencji postulują wprowadzenie takich rozwiązań prawnych, które w jednoznaczny sposób określą zasady wydawania biuletynów informacyjnych przez organa administracji i samorządy wszystkich szczebli.

Uczestnicy Konferencji uważają, że właściwe w tej kwestii rozwiązania prawne zawarte są w projekcie nowelizacji prawa prasowego, przedstawionym przez Izbę Wydawców Prasy. Uwzględnienie przez ustawodawcę proponowanego w tym projekcie zakazu wydawania prasy przez organa administracji państwowej i samorządowej, zapobiegłoby wypaczaniu społecznej funkcji prasy oraz naruszaniu zasad konkurencji na lokalnym rynku prasowym.

Będzie to służyło poprawie dobrze rozumianej otwartości działania administracji i samorządów i przyniesie wzrost zaufania społecznego do ich działalności. Jednocześnie przyczyni się to do wzmocnienia organizatorskiej funkcji niezależnej prasy lokalnej, służąc budowaniu przez nią społeczeństwa obywatelskiego, co jest zadaniem i niezaprzeczalną zasługą pism lokalnych i leży w polskim interesie publicznym.

Podpisane w Krakowie dnia 29 października 2009 r.

Helsińska Fundacja Praw Człowieka

Izba Wydawców Prasy

oraz

Krzysztof Harasimiuk – *Tygodnik Siedlecki*, Janusz Sanocki – *Nowiny Nyskie*, Karol Cebula – *Strzelec Opolski*, Dominik Księski – *Pałuki*, Jerzy Mianowski – *Głos Wągrowiecki*, *Stowarzyszenie Prasy Lokalnej*, Arkadiusz Radwan – *Instytut Allernanda*, Radosław Safianowski – *Kurier Hawski*, Wojciech Załuski – *Centrum Kultury Revers*, Marlena Bogdan – *Tygodnik Korso*, Małgorzata Bojkowicz – *Tygodnik Korso*, Marek Burzyński – *Gazeta Regionalna Żary*, Józef Matysik – *Co tydzień*, Piotr Krysiak – *Wydawnictwo Starpress*, Jarosław Babicki – *Wydawnictwo Starpress*, Anna Maria Nizankowska - *adwokat*, Marlena Pecyna - *adwokat*, Arkadiusz Gruhot – *Wydawnictwo Nowiny Sp z o.o.*, Alicja Molenda – *Tygodnik Ziemi Chrzanowskiej*, Paweł Wodniak – *Fakty Oswiecim*, Ewelina Śmiga – *Głos Powiatu*, Teresa Pista – *Głos Powiatu*